

รายงานผลการถอดบทเรียนเกษตรกรต้นแบบ
ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)
อำเภอชื่นชม จังหวัดมหาสารคาม
ข้อมูล ณ วันที่ 18 เดือนสิงหาคม พ.ศ. 2568

.....

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบ

1. ชื่อ - สกุล : นายประจวบ เหล่ารอด
3. ที่อยู่ปัจจุบันที่ติดต่อได้ : 183 หมู่ที่ 11 บ้านเจริญสุข ตำบลชื่นชม อำเภอชื่นชม จังหวัดมหาสารคาม
โทรศัพท์ : 0840198837 Facebook : - Line : -
4. เกิด พ.ศ. 2568 ปัจจุบันอายุ 55 ปี
5. สถานภาพ ☐ โสด ☒ สมรส ☐ หย่าร้าง
6. ระดับการศึกษา : มัธยมศึกษาปีที่ 6
สถานบันการศึกษา : โรงเรียนอุทัยวิทยาคม จังหวัดอุทัยธานี
คณะ/สาขาวิชา : วิทยาศาสตร์ - คณิตศาสตร์
7. อาชีพปัจจุบัน
 - ☒ 7.1 ประกอบอาชีพการเกษตรเพียงอย่างเดียว
 - ☐ 7.2 ประกอบอาชีพการเกษตร และประกอบอาชีพอย่างอื่นนอกเหนือจากเกษตรระบุ :-
8. รายได้จากการประกอบอาชีพการเกษตร 250,000 บาท/ปี
9. เป็นเกษตรกรต้นแบบ ศพก. หลัก : เมื่อปี พ.ศ. 2565

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

1. สินค้าหลัก ข้าวโพดฝักสด พืชผักตามฤดูกาล มะละกอ น้อยหน่า โคพื้นเมือง
2. แปลงเรียนรู้ มีจำนวน 1 แปลงเรียนรู้ ประกอบด้วย
 - 2.1 แปลงเรียนรู้เกษตรผสมผสาน (ปลูกข้าวโพดฝักสด พริกชี้ฟ้า มะละกอ น้อยหน่า พืชผักตามฤดูกาล เลี้ยงโคพื้นเมือง บ่อเลี้ยงปลา จำนวน 3 บ่อ)

3. ฐานเรียนรู้ จำนวน 3 ฐานเรียนรู้ ประกอบด้วย

3.1 การปลูกข้าวโพดฝักสด

3.2 การปลูกมะละกอ

3.3 การปลูกไม้ผลไม้ยืนต้น

4. หลักสูตรการเรียนรู้ จำนวน 8 หลักสูตร ประกอบด้วย

4.1 หลักสูตรหลัก จำนวน 3 หลักสูตร ประกอบด้วย

- 1) การทำการเกษตรแบบประณีต
- 2) การวางแผนการผลิต
- 3) การผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัย

4.2 หลักสูตรบังคับ จำนวน 2 หลักสูตร ประกอบด้วย

- 1) เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน
- 2) การจัดทำบัญชีครัวเรือน

4.3 หลักสูตรเสริม จำนวน 3 หลักสูตร ประกอบด้วย

- 1) การผลิตฮอร์โมนเพื่อส่งเสริมการเจริญเติบโตของพืช

2) เทคนิคการปลูกมะละกอ

3) เทคนิคการปลูกข้าวโพดฝักสด

4.4 หลักสูตรที่มีความโดดเด่นของ ศพก. (ให้ระบุมาจำนวน 1 หลักสูตร พร้อมระบุวัตถุประสงค์ เนื้อหา และรูปแบบการถ่ายทอดความรู้)

หลักสูตรการปลูกข้าวโพดฝักสดคุณภาพ

วัตถุประสงค์

เป็นแนวทางสำหรับการวางแผนการปลูกข้าวโพดฝักสดให้มีคุณภาพ แก่เกษตรกรผู้สนใจ และเกษตรกรทั่วไป

เนื้อหา

1) วางแผนการปลูกข้าวโพดฝักสดให้มีผลผลิตทั้งปี

จัดทำปฏิทินการปลูก เพื่อหลีกเลี่ยงช่วงที่ข้าวโพดเกษตรกรรายอื่นออกเยอะทำให้ขายข้าวโพดได้ราคาดีทั้งปี ในรอบปีศูนย์ฯ สามารถผลิตข้าวโพดได้ 3 รอบ แต่ละรอบปลูกประมาณ 1 - 1.5 ไร่ เพื่อให้ทันกับการจัดการผลผลิตในฤดูแล้ง ให้ข้าวโพดออกช่วงสงกรานต์เป็นช่วงเทศกาลสงกรานต์ ประมาณเดือนเมษายน ฤดูฝนประมาณเดือนกรกฎาคม ในฤดูหนาวประมาณเดือน ธันวาคม ออกก่อนปีใหม่เพราะในช่วงปีใหม่จะมีข้าวโพดออกเยอะ

2) การเตรียมดิน

การเตรียมดินโดยการไถพรวน 2 รอบ ปั่นดินให้ละเอียดด้วยโรตารี 1 รอบ ใช้ปุ๋ยอินทรีย์อัดเม็ด รองพื้นไร่ ละ 1 กระสอบ หากมีปุ๋ยคอกใส่ปุ๋ยคอกอัตรา 30 กระสอบ/ไร่

3) การคัดเลือกสายพันธุ์

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อำเภอชื่นชม จะเน้นเรื่องเมล็ดพันธุ์มาก ใช้พันธุ์ที่ของลูกค้านิยม ฝักใหญ่ เหนียวนุ่ม เมล็ดเรียงสวย ให้ฝักใหญ่สามารถจำหน่ายเป็นข้าวโพดต้มอย่างน้อยฝักละ 5 - 7 บาท โดยใช้เมล็ดพันธุ์ข้าวโพดข้าวเหนียวพันธุ์หวานชมพูของศรีแดง ขนาดบรรจุถุงละ 1 กิโลกรัม ราคาประมาณ 720 - 750 บาท ใช้ปลูกได้ 1 ไร่

4) เทคนิคการปลูก

การปลูกข้าวโพดไม่ปลูกพื้นที่เดิม หากเก็บเกี่ยวแล้วต้องปลูกพืชอื่นหมุนเวียนเพื่อตัดวงจรของโรค การปลูกที่ศูนย์ฯ ปลูกแบบไม่ยกร่อง ปลูกหลุมละ 1 เมล็ด ได้หลุมละ 1 ต้น ระยะระหว่างต้น 23 เซนติเมตร ระยะระหว่างแถว 75 เซนติเมตร พื้นที่ 1 ไร่ปลูกได้ประมาณ 3,000 ต้น หลังหยอดเมล็ดเขี่ยดินกลบ รดน้ำให้ชุ่มระวังอย่าให้น้ำแฉะจะทำให้ดินแน่น ประมาณ 3 - 4 วัน ข้าวโพดเริ่มงอก

5) การดูแลรักษา การให้ปุ๋ย การกำจัดวัชพืช ป้องกันโรคและแมลงศัตรูพืช การให้น้ำ

การให้ปุ๋ย

- ให้ปุ๋ยสูตร 16-8-8 ตั้งแต่ปลูกถึงข้าวโพดอายุ 1 เดือน ประมาณ 2 ครั้ง อัตรา 50 กิโลกรัม/ไร่

- ให้ปุ๋ยสูตร 15-15-15 ข้าวโพดอายุ 30 - 40 วัน (ข้าวโพดต้องอายุไม่เกิน 30 วัน) อัตรา 50

กิโลกรัม/ไร่

- พันธอร์โมน (พื่อใหญ่สมุทร) และน้ำหมักชีวภาพ 2 ครั้ง ช่วงข้าวโพดเริ่มสร้างเมล็ด เพื่อเพิ่มขนาดฝัก ทำให้ข้าวโพดนุ่ม

กำจัดวัชพืช

การกำจัดวัชพืชรื้อก่อนการให้ปุ๋ยทุกครั้ง โดยใช้มือ (ไถดิง) นอกจากกำจัดวัชพืชแย่งอาหารแล้วยังเป็นการพรวนดินด้วย

ป้องกันโรคและแมลงศัตรูพืช

การป้องกันกำจัดแมลงเน้นในช่วงตั้งแต่ข้าวโพดงอกจนอายุหนึ่งเดือน เมื่อข้าวโพดงอกได้ประมาณ 5 วัน พ่นสารเคมีป้องกันแมลงที่เข้าทำลายต้นกล้าทุกสัปดาห์ จากนั้นหากพบแมลงเข้าทำลายยอดข้าวโพดใช้สารเคมีฉีดพ่น และหยุดพ่นสารเคมีเมื่อข้าวโพดอายุประมาณ 1 เดือน พบว่าเมื่อข้าวโพดอายุหนึ่งเดือนใบจะแข็งแรงแมลงไม่ชอบ หากพบหนอนเข้าทำลายช่วงข้าวโพดออกดอกใช้วิธีสำรวจแปลงหากพบหนอนใช้มือกำจัดทำลาย

การให้น้ำ

ให้น้ำทุก 2 - 3 วัน ขึ้นกับสภาพอากาศ หากช่วงอากาศร้อนมากให้น้ำถี่ขึ้น

6) การเก็บเกี่ยว

ข้าวโพดข้าวเหนียวฝักใหญ่ในแต่ละฤดูจะใช้เวลาปลูกจนถึงเก็บเกี่ยวไม่เท่ากัน ในแล้ง เริ่มเก็บเกี่ยวอายุประมาณ 60 วัน ฤดูฝน 55 วัน ฤดูหนาว 70 วัน โดยเก็บฝักหลักของต้นก่อน แล้วค่อยเก็บฝักรอง ส่วนต้นข้าวโพดเป็นอาหารวัว

7) การแปรรูป และการจำหน่าย

ที่ศูนย์แปรรูปข้าวโพด ทำเป็นข้าวโพดต้มขายเองโดยมีหน้าร้านวางจำหน่ายบริเวณหน้าศูนย์ ซึ่งติดกับถนนเส้นหลักของอำเภอชื่นชม ถนนสายเชียงยืน - คำใหญ่ โดยข้าวโพดฝักใหญ่ขายในราคาฝักละ 7 บาท ส่วนฝักเล็กขายฝักละ 5 บาท ในพื้นที่ปลูก 1 ไร่ สามารถจำหน่ายได้ไม่น้อยกว่า 25,000 บาท/ไร่/รอบการผลิต

รูปแบบการถ่ายทอดความรู้ การสาธิต และการบรรยายให้ความรู้

5. การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการของคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด (การเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนฯ อย่างไรบ้าง ให้อธิบายวิธีการ และแนวทางในการเข้าร่วมจัดทำแผนอย่างละเอียด)

มีส่วนร่วมในการประชุมคณะกรรมการเครือข่ายศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) และแปลงใหญ่ ระดับจังหวัด โดยครั้งที่ 1 จะมีการเชิญหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เข้าร่วมเพื่อชี้แจงกิจกรรมและงบประมาณต่าง ๆ ที่จะสนับสนุนให้กับ ศพก. แต่ละอำเภอ

6. การจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศพก. (แผนราย ศพก.) (มีการจัดทำแผนฯ อย่างไรบ้าง ใครบ้างเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผน และให้แนบแผนฯ)

เกษตรกรต้นแบบ ร่วมจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการขับเคลื่อนการดำเนินงานของ ศพก. ร่วมกับคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรระดับอำเภอขึ้นชม ร่วมกับเจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอขึ้นชม

ส่วนที่ 3 ข้อมูลด้านการเกษตรและการทำงานเป็นเกษตรกรต้นแบบศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

1. ผลสำเร็จในกิจกรรมทางการเกษตรของเกษตรกรต้นแบบที่มีการนำวิชาการ เทคโนโลยีการเกษตร มาปรับใช้ใน ศพก. จนเกิดผลสำเร็จในการทำการเกษตร พร้อมเป็นแบบอย่างให้เกษตรกรในพื้นที่

1.1 แร้งบันดาลใจและจุดเริ่มต้น

1) อะไรคือแรงบันดาลใจในการเริ่มต้นการปรับเปลี่ยนการทำการเกษตรแบบเดิม ๆ สู่การทำการเกษตรแบบใช้หลักวิชาการหรือเทคโนโลยีในกิจกรรมการเกษตรของท่าน

การทำการเกษตรแบบเดิมคือ การทำการเกษตรที่ทำตามๆกัน ใครทำอะไรก็ทำตามกัน ช่วงไหนเคยปลูกอะไรก็ปลูกตาม ๆ กัน สุดท้ายผลผลิตก็ล้มตลาด ราคาตกต่ำ พ่อค้าคนกลางกดราคา กำหนดราคาเองไม่ได้ เงินไม่พอใช้จ่ายในครัวเรือน ดังนั้นเกษตรกรต้นแบบจึงมีแนวคิดปลูกเอง ขายเอง ปลูกไม่ให้ตรงกับช่วงที่คนอื่นปลูกเพื่อไม่ให้สินค้าล้นตลาด วางแผนการปลูกเป็นรอบ ๆ เพื่อให้มีสินค้าออกสู่ตลาดอย่างต่อเนื่อง วางแผนการปลูกพืชให้หลากหลายเพื่อลดความเสี่ยง มีการแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่า และสินค้าที่ปลูกขายเองไม่ผ่านพ่อค้าคนกลาง จึงสามารถกำหนดราคาสินค้าเกษตรเองได้ ทั้งนี้ต้องรักษามาตรฐานของสินค้า เพื่อรักษารูปลักษณ์เดิมและเพิ่มมูลค่ารายใหม่ ๆ

2) ปัญหาหรือความท้าทายอะไรที่ผลักดันให้เกิดการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและการนำเทคโนโลยีนวัตกรรมมาใช้

2.1) รูปแบบการทำการเกษตรที่ทำอยู่ต้องสามารถสร้างรายได้ที่สามารถเลี้ยงปากเลี้ยงท้องคนในครอบครัวได้ ครอบครัวอบอุ่น สุขภาพและสิ่งแวดล้อมต้องดี ภายใต้ข้อจำกัด พื้นที่สำหรับปลูกพืชผักหมุนเวียน 2 ไร่ พื้นที่ทำไร่ 10 ไร่ เงินทุนจำกัด มีแรงงานในครัวเรือน 2 คน และนอกจากมีรายได้ที่เพียงพอกับรายจ่ายแล้ว ต้องมีเงินออมและมีเงินไว้สำหรับเป็นทุนการศึกษาของลูกในอนาคต

2.2) สินค้าเกษตรที่ผลิตได้ต้องสามารถกำหนดราคาขายเองได้ เพื่อให้คุ้มค่ากับการลงทุน โดยต้องรักษามาตรฐาน คุณภาพของสินค้า ให้เป็นที่พอใจของลูกค้า

1.2 รายละเอียดของการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีที่นำมาใช้ในแปลงเรียนรู้ ฐานเรียนรู้

1) การทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีการเกษตรใดที่ได้นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตร (เช่น การลดการเกิดปัญหาเรื่องดิน น้ำ อากาศ ในพื้นที่ การลดต้นทุนการผลิต การลดการระบาดของศัตรูพืช การเพิ่มผลผลิต การเพิ่มมูลค่าผลผลิต ได้มีการนำนวัตกรรม และเทคโนโลยีมาปรับใช้อย่างไรบ้าง)

1.1) การลดปัญหาเรื่องดิน : การพักดิน ปรับปรุงบำรุงดินด้วยอินทรีย์วัตถุ

1.2) ลดต้นทุนการผลิต : เพิ่มสัดส่วนการใช้ปุ๋ยคอก (เลี้ยงวัวเพื่อให้ได้มูลวัว) ลดการใช้ปุ๋ยเคมีผลิตฮอร์โมนพืชใช้เอง

1.3) การเพิ่มผลผลิต : ใช้เมล็ดพันธุ์ดี ทำการเกษตรแบบประณีต

1.4) การเพิ่มมูลค่า : แปรรูป คุณภาพของสินค้าเป็นที่ต้องการของตลาด (รสชาติ และขนาด)

2) อธิบายขั้นตอนการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมทางการเกษตรของท่าน

หากกล่าวถึงเทคโนโลยีและนวัตกรรม ที่เกษตรกรนำมาใช้ เมื่อวิเคราะห์แล้วเกษตรกรยังไม่สามารถเข้าถึงเทคโนโลยีและนวัตกรรมสมัยใหม่ได้เท่าที่ควร เนื่องจากข้อจำกัดเรื่องค่าใช้จ่ายและเงินทุน ดังนั้นรูปแบบที่เกษตรกร ดังนั้น เกษตรกรต้นแบบจึงมีรูปแบบการทำการเกษตร โดยการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีการเกษตรที่สามารถเข้าถึงได้ เน้นการเกษตรแบบประณีต มีการวางแผนการผลิต โดยคำนึงถึงคุณภาพของผลผลิต และความปลอดภัยเป็นหลัก

3) อธิบายขั้นตอนการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการ เช่น การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินการปรับเปลี่ยนพันธุ์พืชที่ทนต่อสภาพภูมิอากาศ ด้านทานต่อโรคแมลง เป็นต้น (ให้อธิบายขั้นตอน วิธีการอย่างละเอียด)

3.1) การใช้พันธุ์ดี : เลือกใช้เมล็ดพันธุ์ที่สายพันธุ์ดี เป็นที่ต้องการของตลาด รสชาติดี ให้ผลผลิตสูง ส่วนมากใช้เมล็ดพันธุ์ที่มีขายตามท้องตลาด เช่น ข้าวโพด ฟักทอง แตงโม

3.2) การเก็บเมล็ดพันธุ์ดี : เกษตรกรต้นแบบเลือกเก็บเมล็ดพันธุ์ดีของมะละกอ ซึ่งมีทั้งพันธุ์แขกดำ พันธุ์ฮอลแลนด์ มะละกอที่ผลิตเป็นมะละกอกินสุก สามารถขายได้ราคาดีกว่ามะละกอดิบ วิธีการ โดยคัดเลือกจากต้นที่สมบูรณ์แข็งแรง ด้านทานโรค ผลดก ทรงผลสวย คัดเลือกผลที่เป็นกระเทย สุกแก่พอดี เลือก

เมล็ดที่มีสีดำสนิท จากนั้นล้างเมือกที่ติดผิวเมล็ดออก ผึ่งลมหรือตากแดดให้แห้ง หลังจากนั้นเก็บไว้ในกระป๋อง เขียนรายละเอียดกำกับ เช่น พันธุ์ วันที่เก็บเมล็ดพันธุ์ เก็บไว้ในตู้เย็น

2. ผลสำเร็จและประโยชน์ที่ได้รับต่อการทำอาชีพการเกษตร: ผลลัพธ์ที่ได้รับจากการนำนวัตกรรม/เทคโนโลยี มาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรคืออะไร เช่น ต้นทุน รายได้ ผลผลิต (ใส่รายละเอียดข้อมูลเชิงตัวเลขเพิ่มเติม เพื่อการเปรียบเทียบเชิงประจักษ์ และให้ระบุสินค้าเกษตรที่ทำการผลิตใน ศพก.ของท่าน)

2.1 สินค้าเกษตรที่มีการดำเนินกิจกรรมใน ศพก. มีดังนี้

- 1) สินค้าเกษตร ด้านพืช ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด 9 ชนิด ประกอบด้วย
 - 1.1) ข้าวโพดฝักสด พื้นที่ปลูกจำนวน 4-0-0 (ไร่-งาน-วา) (ปลูกในที่เดิมแต่หลายรอบการผลิต)
 - 1.2) พริกชี้ฟ้า พื้นที่ปลูกจำนวน 2 งาน 4-0-0 (ไร่-งาน-วา)
 - 1.3) แตงกวา พื้นที่ปลูกจำนวน 0-2-0 (ไร่-งาน-วา)
 - 1.4) ถั่วฝักยาว พื้นที่ปลูกจำนวน 0-2-0 (ไร่-งาน-วา)
 - 1.5) มะละกอ พื้นที่ปลูกจำนวน 0-2-0 (ไร่-งาน-วา)
 - 1.6) อ้อยโรงงาน พื้นที่ปลูกจำนวน 10-0-0 (ไร่-งาน-วา)
 - 1.7) กระหล่ำปลี พื้นที่ปลูกจำนวน 0-1-0 (ไร่-งาน-วา)
 - 1.8) ฟักทอง พื้นที่ปลูกจำนวน 1-0-0 (ไร่-งาน-วา)
 - 1.9) น้อยหน่า พื้นที่ปลูกจำนวน 0-1-0 (ไร่-งาน-วา)
- 2) สินค้าเกษตร ด้านประมง ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด - ชนิด
- 3) สินค้าเกษตร ด้านปศุสัตว์ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด 1 ชนิด ประกอบด้วย
 - 3.1) โคเนื้อ จำนวน 4 (ตัว)
- 4) สินค้าเกษตร ด้านอื่น ๆ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด - ชนิด

2.2 ต้นทุนการผลิตสินค้าเกษตรใน ศพก. มีดังนี้ (ในระบุด้านทุนการผลิตสินค้าเกษตรหลัก)

- 1) สินค้า ข้าวโพดฝักสด มีต้นทุนการผลิต ดังนี้
 - 1.1) เมล็ดพันธุ์ เป็นเงิน 750 บาท/ไร่
 - 1.2) ค่าปุ๋ยอินทรีย์ (ขี้ไก่อัดเม็ด) เป็นเงิน 700 บาท/ไร่
 - 1.3) ปุ๋ยเคมี สูตร 15-15-15 เป็นเงิน 1,100 บาท/ไร่
 - 1.4) ปุ๋ยเคมี สูตร 16-8-8 เป็นเงิน 850 บาท/ไร่
 - 1.5) ฮอร์โมนัล เป็นเงิน 100 บาท/ไร่
 - 1.6) ค่าไถ 600 บาท/ไร่
 - 1.7) ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ 1,500 บาท/ไร่
- รวมต้นทุนการผลิต 5,250 บาท/ไร่
- รายได้ 25,000 บาท/ไร่

2.3 รายได้ของเกษตรกรต้นแบบ มีดังนี้

1) รายได้รายวัน (ได้รายวันจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกวันของท่าน) ได้จากอะไรบ้าง

ระบุ : -

เฉลี่ยรายได้วันละ - บาท/วัน

2) รายได้รายสัปดาห์ (ได้รายสัปดาห์จากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกสัปดาห์ของท่าน) ได้จากอะไรบ้าง

ระบุ : -

เฉลี่ยรายได้สัปดาห์ละ - บาท/วัน

3) รายได้รายเดือน (ได้รายเดือนจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกเดือนของท่าน) ได้จากอะไรบ้าง

ระบุ : ข้าวโพดฝักสด พริกชี้ฟ้า พืชผัก ผลไม้ แตงไทย แตงโม ฟักทอง

เฉลี่ยรายได้เดือนละ 8,300 บาท/เดือน

4) รายได้รายปี (ได้รายปีจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกปีของท่าน) ได้จากอะไรบ้าง ระบุ

ระบุ : อ้อยโรงงาน

เฉลี่ยรายได้ปีละ 90,000 บาท/ปี

2.4 ประโยชน์ที่ได้รับ (ประโยชน์ที่เกิดกับตนเอง เกษตรกรรายอื่น และประโยชน์ที่เกิดกับชุมชนมีอะไรบ้าง)

ประโยชน์ที่เกิดกับตนเอง : สุขภาพดีขึ้น ครอบครัวอบอุ่น ไม่เครียด มีรายได้เพียงพอสำหรับใช้จ่ายในครัวเรือน

ประโยชน์ที่เกิดกับเกษตรกรรายอื่น : แบ่งปันความรู้ แบ่งปันปัจจัยการผลิตที่ผลิตได้ในศูนย์ เช่น น้ำหมักชีวภาพ

ประโยชน์ที่เกิดกับชุมชน : เป็นแหล่งเรียนรู้ของคนในชุมชน และผู้สนใจทั่วไป

3. ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์

3.1 เทคโนโลยี/นวัตกรรมที่นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรของท่านมีการช่วยรักษาสิ่งแวดล้อมหรืออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่แปลงเกษตรของท่านและชุมชนอย่างไร

การทำการเกษตรใช้สารเคมีให้น้อยที่สุด เป็นการอนุรักษ์ดิน น้ำ และอากาศ

3.2 ประโยชน์ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ (ที่เกิดจากการทำกิจกรรมทางการเกษตร ใน ศพก.)

ไม่ทำให้สภาพแวดล้อมเสียหายเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ไม่ดี นอกจากนั้นยังเป็นที่อยู่ของสัตว์ขนาดเล็ก เช่น นก กระจอก กระแต

4. ผลสำเร็จการทำงานให้ชุมชนในฐานะ ศพก. ที่เป็นเชิงประจักษ์

4.1 ผลสำเร็จการปฏิบัติงานในฐานะ ศพก. เป็นที่ประจักษ์

4.1.1 มีความรู้เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรของพื้นที่

- ต้นแบบการปลูกข้าวโพดฝักสดที่มีคุณภาพในพื้นที่ เป็นที่รู้จักของคนทั่วไป

4.1.2 การให้บริการในการเป็นจุดอบรม ศึกษาดูงาน และเป็นวิทยากรในการถ่ายทอดความรู้

- เนื่องจาก ศพก. เริ่มก่อตั้งปี 2565 จึงไม่มีสิ่งอำนวยความสะดวกในการใช้เป็นสถานที่อบรมมากนัก แต่ยังคงมีเกษตรกรที่ผ่านไป-มา ที่เข้ามาศึกษาดูงานบ้างแต่ไม่มาก และเป็นสถานที่ใช้ในการจัดประชุมเชื่อมโยงเครือข่าย ศพก. และแปลงใหญ่ อบรมเกษตรกรต้นแบบ ของสำนักงานเกษตรอำเภอชื่นชม ที่มีคนเข้าร่วมไม่เกิน 20 คนได้

4.1.3 การให้บริการด้านการแก้ไขปัญหา เป็นที่ปรึกษาในการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรในพื้นที่ รวมถึงการรับเรื่องร้องเรียนในพื้นที่

- ศพก. สามารถเป็นที่ปรึกษาให้เกษตรกรได้บ้างในบางกรณี และไม่มีเรื่องร้องเรียนในพื้นที่ ให้ ศพก. ช่วยประสานงานต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

4.1.4 การให้บริการด้านข้อมูลข่าวสาร และด้านวิชาการเกษตร

- บริเวณศูนย์เรียนรู้มี ไม่มีศาลาเรียนรู้ ที่สามารถติดแผ่นป้ายต่างๆ ได้ ดังนั้นการให้ข้อมูลข่าวสารทางวิชาการเป็นเพียงการบอกกล่าว

4.1.5 การขยายผลองค์ความรู้สู่การปฏิบัติของเกษตรกร (มีช่องทางในการขยายผลอย่างไร เกษตรกรในชุมชน หรือเกษตรกรที่น่าองค์ความรู้ไปปฏิบัติต่ออย่างไร และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับเกษตรกรที่น่าองค์ความรู้ไปปฏิบัติอย่างไร)

- ศพก. อยู่ติดถนนหลักของ อำเภอ ผู้คนสนใจสามารถเข้ามาศึกษาในศูนย์ได้สะดวก
- ขยายผลไปยัง ศพก. เครือข่าย และแปลงใหญ่ ในอำเภอชื่นชม
- สื่อออนไลน์บางช่อง มาถ่ายทำและเผยแพร่ทางโซเชียล

4.1.6 การมีส่วนร่วมในการพัฒนางานส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ร่วมกับชุมชน หรือหน่วยงานในพื้นที่

- ให้ความร่วมมือการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอชื่นชมเป็นอย่างดี เช่น เป็นสถานที่ในการจัดประชุมเชื่อมโยงเครือข่าย ศพก. และ แปลงใหญ่ สถานีฝึกอบรม

- ส่งผลิตผลการเกษตรเข้าประกวดในนาม ศพก. ในกิจกรรมต่าง ๆ ของอำเภอชื่นชม

4.1.7 บทบาทในการเป็นประธานคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อย่างไรบ้าง

- 1) เข้าร่วมการประชุมเชื่อมโยงเครือข่าย ศพก. และแปลงใหญ่ระดับอำเภอ
- 2) เข้าร่วมการประชุมเชื่อมโยงเครือข่าย ศพก. และแปลงใหญ่ระดับจังหวัด
- 3) ร่วมจัดทำแผน และหลักสูตรการพัฒนาศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อำเภอชื่นชม

4.2 ความภาคภูมิใจในการเป็น ศพก.

4.2.1 ความภาคภูมิใจในการดำเนินงานเป็น ศพก. ในการร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาด้านเกษตรในชุมชน
กิจกรรมการเกษตรในแปลงเรียนรู้ สามารถเป็นต้นแบบ สถานที่เรียนรู้ การประกอบอาชีพ
การเกษตรสามารถหาเลี้ยงครอบครัวไม่ให้ขัดสนได้ เมื่อได้ถ่ายทอดความรู้ด้านการเกษตรแก่ผู้สนใจรู้สึกสบาย
ใจภาคภูมิใจ

4.2.2 ความเป็นผู้นำและความเป็นจิตอาสา

- 1) ความเป็นผู้นำชุมชนในรูปแบบทางการและไม่เป็นทางการ
- ไม่มีตำแหน่งผู้นำในชุมชน
- 2) การเสียสละต่อประโยชน์ส่วนรวม
- ยินดีให้ความร่วมมือกับชุมชน เช่น สถานที่ศึกษาดูงาน เป็นวิทยากรให้ความรู้

5. ข้อคิดประจำตัวในการทำงาน

“ทำเกษตรให้ปราณีต วางแผนการผลิตอย่างเป็นระบบ ใช้เทคโนโลยีที่ง่ายสามารถทำได้ต้นทุนต่ำ ปลูก
เองขายเอง กำหนดราคาได้เอง ทำเกษตรเหมือนน้ำซึมบ่อทราย”

ส่วนที่ 4 ผู้ร่วมดำเนินการถอดบทเรียน

1. ดำเนินงานถอดบทเรียน โดย (ระบุผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานถอดบทเรียน)

นายก้าน ทวยมีฤทธิ์	ตำแหน่ง เกษตรอำเภออินทขันธ์
นายสยาม แสนแก้ว	ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
นางระเบียบ นาไชยเวศน์	ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

2. กระบวนการถอดบทเรียน/เครื่องมือที่ใช้

- 1) ถาม - ตอบ
- 2) ชวนคุย วิเคราะห์จากแนวความคิดของเกษตรกรต้นแบบ

3. ปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินการถอดบทเรียน

ไม่มีปัญหา และอุปสรรค

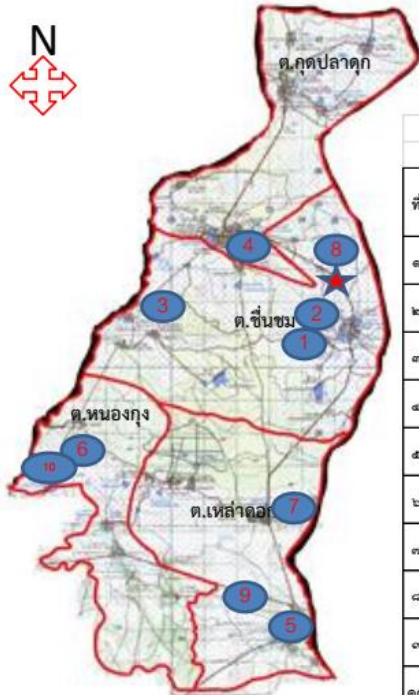
*** หมายเหตุ 1. ให้แนบภาพประกอบในแต่ละข้อ

2. ใส่ภาคผนวกในส่วนของแผนที่แสดงที่ตั้ง ศพก. และ ศพก. เครือข่าย หรือส่วนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
ในการดำเนินงานของ ศพก.

ภาคผนวก

แผนที่แสดงที่ตั้ง ศพก. และ ศพก. เครือข่าย อำเภอชื่นชม จังหวัดมหาสารคาม

แผนที่แสดงที่ตั้งศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร อ.ชื่นชม จ.มหาสารคาม

นายประจวบ เหล่ารอด (ศพก.หลัก)
ศูนย์เรียนรู้การเศรษฐกิจพอเพียงบ้านหนองหว้า
จุดเด่น เกษตรผสมผสาน
ที่ตั้ง ๑๘๓ หมู่ ๑๑ ต.ชื่นชม อ.ชื่นชม

ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอชื่นชม. จังหวัดมหาสารคาม					
ที่	ชื่อศูนย์เครือข่าย	ประเภท/กิจกรรมหลัก	ที่ตั้งศูนย์		ชื่อ - นามสกุล
			หมู่	ตำบล	
๑	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงบ้านเจริญสุข	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรผสมผสาน	๑๑	ชื่นชม	นางหนวียง สารสวัสดิ์
๒	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงบ้านชื่นชม	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรผสมผสาน	๑๐	ชื่นชม	นางพนเบ้ง ศรีไชยทอง
๓	กลุ่มปลูกผักปลอดภัยบ้านจอมศรี	ศูนย์เรียนรู้พืชผัก	๔	ชื่นชม	นายประนมวรรณ
๔	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงบ้านกุดปลาคุง	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรผสมผสาน	๓	กุดปลาคุง	นางปรมาภรณ์ ศรีบุญ
๕	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงบ้านหนอง	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรผสมผสาน	๖	เหล่าค้อไม้	นางสมาด ศรีประเสริฐ
๖	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงบ้านโคกอินทนิล	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรผสมผสาน	๒	หนองกง	นายทองยศ แสงจันทร์
๗	ศูนย์เรียนรู้เกษตรผสมผสานบ้านหนองผ้าแก้ว	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรผสมผสาน	๔	เหล่าค้อไม้	นางวิจิตรา ทองสงค์
๘	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงบ้านดอนนา	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรผสมผสาน	๔	ชื่นชม	นางอารีย์ อินภนา
๙	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงบ้านโนนสะอาด	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรผสมผสาน	๘	หนองกง	นายสมบรรณ จระคร
๑๐	ศูนย์เรียนรู้การปลูกผักปลอดภัยบ้านน้ำเงิน	ศูนย์เรียนรู้พืชผัก	๖	ชื่นชม	นายบุญถม หงษ์ศรีทอง

อำเภอชื่นชม จังหวัดมหาสารคาม ประจำปีงบประมาณ 2568

จุดเด่น 1. การทำการเกษตรผสมผสาน 2. เทคนิคการปลูกข้าวโพดฝักสด

[illegible]

[illegible]

กิจกรรม	ปริมาณ	หน่วย	งบประมาณ	ระยะเวลา												หมายเหตุ	
				ต.ค. 67	พ.ย. 67	ธ.ค. 67	ม.ค. 68	ก.พ. 68	มี.ค. 68	เม.ย. 68	พ.ค. 68	มิ.ย. 68	ก.ค. 68	ส.ค. 68	ก.ย. 68		
6. ติดตามประเมินผลและรายงาน	-	-	720														
6.1 การรายงานความก้าวหน้า	12	ครั้ง	-	←												→	ทุกวันที่ 25 ของเดือน
6.2 สรุปผลการดำเนินงาน													←	→			